

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **JUDr. P. K.**, súdneho exekútora , so sídlom Exekútorského úradu v B. B., zastúpeného JUDr. Š. J., PhD., advokátom v B., proti odporcovi **M. s. r. o.**, so sídlom v B., zastúpenému Advokátskou kanceláriou B. s. r. o. , so sídlom v B., v mene a na účet ktorej koná advokát Mgr. P. Ď., **o ochranu osobnosti** , vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 10 C 41/2008 , o dovolaní navrhovateľa a odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej bystrici z 10. júna 2010 sp. zn. 16 Co 115/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 10. júna 2010 sp. zn. 16 Co 115/2010 vo veci samej **o d m i e t a**.

Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 10. júna 2010 sp. zn. 16 Co 115/2010 v potvrdzujúcom výroku v časti trov prvostupňového konania a rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica z 5. marca 2010 č. k. 10 C 41/2008 – 160 vo výroku o trovách konania **z r u š u j e** a vec v rozsahu zrušenia vracia Okresnému súdu Banská Bystrica na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e:

Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom z 5. marca 2010 č. k. 10 C 41/2008 – 160 uložil odporcovi povinnosť odvysielat' ospravedlnenie navrhovateľovi v nasledovnom znení : V dňoch 30. septembra 2007 a 13. decembra 2007 TV JOJ odvysielala vo svojej relácii Noviny reportáže s názvom Exekútor nechal zničiť auto a Čudné exekútorské praktiky , v ktorých sa uvádzalo, že exekútor spôsobil svojim protiprávnym postupom zničenie

osobného motorového vozidla . Televízia JOJ sa ospravedľňuje súdnemu exekútorovi JUDr. P. K. za uvedenie nepravdivých a zavádzajúcich údajov, nakoľko sa preukázalo, že JUDr. P. K. pri svojom postupe zákon neporušil a za zničenie vozidla nenesie nijakú zodpovednosť a nahradiť mu nemajetkovú ujmu v sume 20 000 € v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku návrh na náhradu nemajetkovej ujmy a návrh na náhradu škody zamietol. Účastníkom nepriznal náhradu trov konania.

Vykonaným dokazovaním mal preukázané, že navrhovateľ ako súdny exekútor pri zabezpečení hnutelnej veci (osobného motorového vozidla) povinnej postupoval v súlade so zákonom , preto bola kritika jeho konania v uvedených reportážach neoprávnená. Odporca odvysielaním reportáží porušil svoje povinnosti (§ 16 písm. b/ a § 19 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii , ďalej len zákon) a zverejnením hanlivých a nepravdivých informácií poškodil dobrú povesť navrhovateľa, nielen ako súkromnej osoby, ale aj ako profesionála v oblasti poskytovania exekútorských služieb. Preto vyhovel návrhu na poskytnutie satisfakcie vo forme ospravedlnenia v navrhovanom znení v plnom rozsahu (z dôvodov § 153 ods. 2 O. s. p. nemohol konkretizovať okolnosti zverejnenia ospravedlnenia , hoci je nepochybné, že by sa tak malo stať v rovnakej spravodajskej relácii a v rovnakom vysielacom čase, ako v prípade reportáží, ktoré zasiahli do osobnostných práv navrhovateľa). Pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy vo forme primeraného finančného zadost'učinenia vychádzal súd prvého súdu z presvedčenia, že tento právny inštitút má funkciu nielen satisfakčnú vo vzťahu k navrhovateľovi , ale aj preventívnu vo vzťahu k odporcovi a jeho budúcej činnosti. Zohľadnil, že obidve reportáže boli odvysielané v televízii s celoslovenskou pôsobnosťou, v hlavnej spravodajskej relácii dosahujúcej pomerne vysoké percento sledovanosti. V reportážach bola vážnym spôsobom spochybnená dôveryhodnosť navrhovateľa nielen pri výkone profesionálnej činnosti, ale aj ako súkromnej osoby. Vykonaným dokazovaním bolo totiž preukázané, že po odvysielaní reportáží mal navrhovateľ problémy v rodinnom a súkromnom živote, z ktorých najzávažnejšie sa prejavili v negatívnom dopade na jeho maloleté deti. Z uvedených hľadísk považoval za dôvodné aj priznanie nemajetkovej ujmy a za jej primeranú výšku 20 000 € , preto návrh vo zvyšku (navrhovateľ uplatňoval vo výške 2 000 000 Sk, 66 387,84€) zamietol . Dospel k záveru , že navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal existenciu predpokladov vzniku uplatňovaného nároku na náhradu škody. O trovách

konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O. s. p. , pretože ani jeden z účastníkov nemal v konaní plný úspech.

Krajský súd v Banskej Bystrici na odvolanie oboch účastníkov konania rozsudkom z 10. júna 2010 sp. zn. 16 Co 115/2010 v spojení s opravným uznesením z 15.2.2011, sp. zn. 16 Co 115/2010 (č.l. 244) rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a navrhovateľovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V plnom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku , na ktoré v podrobnostiach poukázal (§ 219 ods. 2 O. s. p.). Námietky odporcu týkajúce sa záveru súdu prvého stupňa , že kritizované , navrhovateľom vykonané zabezpečenie osobného motorového vozidla povinnej (S. K.) papučou nebolo v súlade so zákonom, vyhodnotil za nedôvodné. Poukázal na to, že vozidlo nebolo vecou, ktorá nepodlieha exekúcii a spôsob, ktorý exekútor zvolil pri zabezpečení vozidla bol v súlade s príslušnými ustanoveniami Exekučného poriadku. Námietku odporcu týkajúcu sa komunikácie účastníkov po uverejnení sporných reportáží považoval z hľadiska posúdenia zásahu odporcu do osobnostných práv navrhovateľa za irelevantné. Stotožnil sa aj so záverom prvostupňového súdu o dôvodnosti priznania nemajetkovej ujmy v peniazoch a o primeranosti jej výšky. Odvolanie navrhovateľa do výroku o trovách konania vyhodnotil za nedôvodné, pretože súd prvého stupňa správne rozhodol podľa § 142 ods. 2 O. s. p. Konštatoval, že nesprávna formulácia výroku o trovách nemala vplyv na vecnú správnosť rozhodnutia. Uviedol, že navrhovateľ v návrhu označil za odporcu (2/) aj Slovenskú produkčnú akciovú spoločnosť, voči ktorej zobral návrh späť (uznesením z 11. septembra 2009 bolo konanie proti tomuto odporcovi zastavené a navrhovateľovi bola uložená povinnosť zaplatiť trovy konania v sume 2 335, 69 €) . Preto bol vo vzťahu k tomuto (pôvodnému) účastníkovi konania neúspešný . Navrhovateľ nebol úspešný ani v tej časti návrhu, v ktorej sa domáhal náhrady škody (zamietnutý návrh v tejto časti) ako aj vo zvyšku uplatneného nároku na zaplatenie nemajetkovej ujmy v peniazoch (uplatňoval ju vo výške 66 387, 84 € a bola mu priznaná vo výške 20 000 €) . Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania odôvodnil tak, že odporca nemal vo veci samej úspech a navrhovateľ síce úspech mal, ale náhradu trov tohto konania si neuplatnil (§ 151 ods. 1, 2 O. s. p.). Preto mu ju nepriznal .

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podali dovolanie obaja účastníci konania . Navrhovateľ proti výroku rozsudku odvolacieho súdu o trovách prvostupňového konania a odporca proti rozsudku odvolacieho súdu, ako aj rozsudku súdu prvého stupňa, vo veci samej . Navrhli v ním napadnutej časti rozsudok odvolacieho súdu (a odporca aj rozsudok

prvostupňového súdu) zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Navrhovateľ namietal odňatie mu možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.) postupom odvolacieho súdu , ktorý vo svojom potvrdzujúcom rozsudku suploval súd prvého stupňa tým, že odôvodnil jeho nepreskúmateľný výrok o trovách konania . Nešlo pritom len o doplnenie ďalších dôvodov odvolacím súdom na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa v časti výroku o trovách konania . Odvolací súd sám odôvodnil prvostupňový výrok o trovách konania, lebo akékoľvek jeho odôvodnenie v odôvodnení rozsudku súdu prvého stupňa absentovalo. Preto v odvolacom konaní stratil možnosť vyjadriť sa k dôvodom rozhodnutia o trovách konania podľa § 142 ods. 2 O. s. p. , ktoré považoval odvolací súd za významné, ale ktoré sa v nepreskúmateľnom odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa neobjavili. Tým bol vylúčený z možnosti brániť sa proti dôvodom takéhoto výroku podaním riadneho opravného prostriedku , ktorý by mu prislúchal, keby bol výrok o trovách konania riadne odôvodnený prvostupňovým súdom.

Odporca namietal odňatie mu možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.) postupom súdov nižších stupňov tým, že v odôvodnení svojich rozsudkov sa nevysporiadali s namietaným nezákonným postupom súdneho exekútora v exekučnom konaní pri zabezpečení osobného motorového vozidla povinnej (papučou) a dospeli tak k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Tiež namietal inú vadu konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 pís. b/ O. s. p.) a spočívajúcu v absencii dostatočného odôvodnenia zákonnosti postupu exekútora .

Navrhovateľ považoval dovolanie odporcu vo veci samej za nedôvodné . Nestotožnil sa s vymedzenými dovolacími dôvodmi, pretože závery súdu prvého stupňa a tým aj odvolacieho súdu sú správne a zákonné, majúce základ vo vykonanom dokazovaní.

Odporca sa k dovolaniu navrhovateľa nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolania podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) , skúmal najskôr to, či tieto opravné prostriedky smerujú proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O. s. p.) a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 242a ods. 1 O. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie odporcu smeruje proti rozhodnutiu , proti ktorému nie je prípustné a že rozhodnutie odvolacieho súdu vo výroku o trovách prvostupňového konania treba zrušiť.

V prejednávanej veci je dovolaním odporcu napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. V zmysle § 238 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3, 4.

Dovolaním odporcu nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil prípustnosť dovolania. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nevyslovil ani záväzný právny názor, od ktorého by sa odvolací súd mohol odchýliť a nejde ani o prípad týkajúci sa neplatnosti zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3, 4. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie odporcu nie je podľa § 238 O. s. p. prípustné.

Dovolanie navrhovateľa smeruje len proti potvrdzujúcemu výroku o náhrade trov prvostupňového konania, obsiahnutého v (potvrdzujúcom) rozsudku odvolacieho súdu, ktorým sa rozhodlo vo veci samej.

Výrok o náhrade trov konania nestráca charakter uznesenia (§ 167 ods. 1 O. s. p.), aj keď sa stal súčasťou rozhodnutia súdu vo veci samej, teda rozsudku.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O. s. p.) alebo ak odvolací súd rozhodol vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenských na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ O. s. p.). Podľa § 239 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Podľa výslovného znenia § 239 ods. 3 O. s. p. však ustanovenia odsekov 1, 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, znalcovskom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

Nakoľko dovolaním navrhovateľa napadnutá časť rozhodnutia uznesenia odvolacieho súdu o trovách (prvostupňového) konania, je jedným z rozhodnutí taxatívne vymenovaných v ustanovení § 239 ods. 3 O. s. p. proti ktorému dovolanie nie je prípustné, je nepochybné, že prípustnosť dovolania navrhovateľa z ustanovenia § 239 O. s. p. nemožno vyvodiť.

So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O. s. p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania odporcu smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O. s. p. a prípustnosť dovolania navrhovateľa smerujúceho proti uzneseniu (o trovách konania) podľa § 239 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolania nie sú prípustné podľa § 237 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdov, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Vady konania uvedené v § 237 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. dovolatelia nenamietali a ich existenciu nezistil ani dovolací súd. Preto prípustnosť dovolaní z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

S prihliadnutím na obsah dovolania odporcu aj navrhovateľa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne skúmal, či postupom súdov nedošlo k odňatiu možnosti účastníkom konať pred súdom (§ 237 písm. O. s. p.).

Odporca namietal odňatie mu možnosti konať pred súdom postupom súdov nižšieho stupňa z dôvodu, že sa nevysporiadali so všetkými ním tvrdenými skutočnosťami a

dospeli preto k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci. Odôvodnenie ich rozhodnutí považoval za nepreskúmateľné. Navrhovateľ namietal odňatie mu možnosti konať pred súdom postupom odvolacieho súdu tým, že suploval nepreskúmateľné rozhodnutie prvostupňového súdu o trovách konania.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.) treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a oprávnených záujmov.

Prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. nie je daná už tým, že dovolateľ tvrdí, že napadnuté rozhodnutie je postihnuté touto vadou, ale len vtedy, ak touto vadou rozhodnutie skutočne trpí, t. j. že nastali skutočnosti, v dôsledku ktorých vada vznikla a prejavila sa (resp. nebola odstránená) v rozhodnutí (v postupe) odvolacieho súdu.

Právne posúdenie veci súdom (namietané odporcom) je realizáciou rozhodovacej činnosti a nemôže zakladať dôvod prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p., pretože právnym posúdením veci súd nemôže založiť žiadnu procesnú vadu, ktorá je uvedená v tomto ustanovení. Ustanovenie § 237 písm. f/ O. s. p. odňatie možnosti konať pred súdom dáva výslovne do súvislosti s faktickou činnosťou súdu, a nie s jeho právnym posúdením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je v rozhodovaní Najvyššieho súdu Slovenskej republiky považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť len procesne prípustné dovolanie (pozri § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.), zhodne je ale zastávaný názor, že (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov samo osebe nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a nie je procesnou vadou v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., lebo (ani prípadným) nesprávnym právnym posúdením veci súd účastníkovi konania neznemožňuje realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia a neodníma mu možnosť konať pred súdom (pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod. č. 43/2003 a uznesenie tohto súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod. č. 1/2003, tiež rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 282/2006, 3 Cdo 174/2005, 4 Cdo 165/2003). Uvedené sa týka aj tzv. inej vady konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (pozri § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.).

Pokiaľ odporca namietal nepreskúmateľnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu ako aj rozhodnutia súdu prvého stupňa vo veci samej treba uviesť, že z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/2005). Zo spisu pritom vyplýva, že tak prvostupňový, ako aj odvolací súd v odôvodnení svojich rozsudkov vo veci samej uviedli rozhodujúci skutkový stav, opísali priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednáwanej veci , vysvetlili, čoho sa navrhovateľ domáhal a čím argumentoval odporca v prvostupňovom i odvolacom konaní , ako sa k odvolaniu vyjadril navrhovateľ , citovali právne predpisy , ktoré aplikovali na predmetnú vec a z ktorých vyvodili (zhodné) právne závery, ktorými sa dovolací súd z hľadiska ich vecnej správnosti zaoberať nemohol. Teda odôvodnenie napadnutých rozhodnutí vo veci samej spĺňa náležitosti odôvodnenia podľa § 157 ods. 2 O. s. p.

Vo vzťahu k tvrdeniam odporcu týkajúcich sa vyhodnotenia vykonaného dokazovania treba uviesť, že v zmysle § 132 O. s. p., dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti , pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho , čo uviedli účastníci. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov , môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, no táto skutočnosť sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. (nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, keď je dovolanie procesne prípustné – pozri § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O. s. p.).

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania odporcu nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O. s. p. , ani z ustanovenia § 237 O. s. p. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odporcu v súlade s § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. odmietol ako také, ktoré smeruje proti ním napadnutej časti rozhodnutia (vo veci samej) , v ktorej nie je prípustné. Pritom riadiac sa právnou úpravou odvolacieho konania , nezaoberal sa rozsudkom odvolacieho súdu vo veci samej z hľadiska jeho vecnej správnosti.

Navrhovateľ podal dovolanie proti (potvrdzujúcemu) výroku rozsudku odvolacieho súdu len v časti, v ktorej potvrdil (okrem výroku vo veci samej) výrok rozsudku súdu prvého stupňa , ktorým účastníkom konania nepriznal náhradu trov konania.

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len ústava) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (ďalej len dohovor) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia , ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (pozri III. ÚS 209/04, IV. ÚS 115/03). Európsky súd pre ľudské práva v rámci svojej judikatúry vyslovil, že právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na riadne a vyčerpávajúce odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. 12. 1994).

Požiadavka riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia sa vzťahuje na každý výrok rozhodnutia, teda okrem rozhodnutia vo veci samej aj rozhodnutia o nepriznaní náhrady trov konania. Odôvodnenie rozhodnutia (vo všetkých jeho výrokoch) musí byť zároveň dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu jeho správnosti v konaní o riadnom či mimoriadnom opravnom prostriedku. Ak rozhodnutie neobsahuje náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 167 ods. 2 O. s. p.) , je nepreskúmateľné. Takéto (arbitrárne) rozhodnutie súdu porušuje právo účastníka na spravodlivý súdny proces a v konečnom dôsledku mu odníma možnosť konať pred súdom , pretože mu upiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci opravných prostriedkov.

Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa o nepriznaní (účastníkom) náhrady trov konania , ustanovením § 142 ods. 2 O. s. p. , (lebo v konaní nebol v plnom rozsahu úspešný ani jeden z nich), nezodpovedá požiadavkám kladeným na riadne odôvodnenie súdnych rozhodnutí. Až z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu sa účastníci dozvedeli o dôvodoch nepriznania trov prvostupňového konania . Týmto postupom odvolacieho súdu, ktorý sám odôvodnil nepreskúmateľné rozhodnutie súdu prvého stupňa, odňal účastníkom konania možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.), lebo im uprel právo argumentovať proti dôvodom nepriznania trov (prvostupňového) konania v rámci odvolacieho konania .

Porušením práva na spravodlivý proces nie je len nedostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (alebo jeho časti ako v danej veci rozhodnutie súdu prvého stupňa), ale aj postup súdu , ktorý je celkom zjavne chybnou aplikáciou ustanovenia § 142 ods. 2 O. s. p. (pozri nález II. ÚS ČR 198/07 z 3. mája 2007).

Oba sudy nižšieho stupňa dospeli k záveru, že rozhodnutiu vo veci samej zodpovedá rozhodnutie o trovách (prvostupňového) konania podľa § 142 ods. 2 O. s. p , lebo v konaní nebol úspešný ani jeden z účastníkov konania. Odvolací súd pritom špecifikoval v čom spočíval (ne) úspech navrhovateľa.

Úpravou uvedenou v ustanovení § 142 O. s. p. sú vyjadrené zásady zodpovednosti za výsledok, podľa ktorej účastník konania má právo na náhradu trov konania v pomere zodpovedajúcom jeho úspechu v konaní.

Úspech v konaní treba chápať v závislosti od výsledku súdneho sporu, pričom pod úspechom treba rozumieť úspech v zmysle procesného výsledku. Procesný úspech v plnom rozsahu na strane navrhovateľa znamená , že súd v plnom rozsahu vyhovie jeho návrhu vo veci samej a na strane odporcu , že súd v plnom rozsahu návrh zamietne. Zo znenia § 142 ods. 1 O. s. p. vyplýva, že v prípade plného úspechu v konaní súd má povinnosť náhradu (účelne vynaložených) trov konania úspešnému účastníkovi priznať v plnom rozsahu (pri nezohľadnení dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 150 ods. 1 O. s. p.).

Ustanovenie § 142 ods. 2 O. s. p. zotrváva na zásade zodpovednosti za výsledok v konaní a ustanovuje , že v prípade čiastočného úspechu v konaní účastníci konania majú právo na pomernú náhradu trov konania v závislosti od pomeru úspechu . Iba v prípade ak pomer úspechu je v zásade rovnovážny, súd môže rozhodnúť, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Ustanovenie § 142 ods. 3 O. s. p. však umožňuje súdu priznať náhradu trov konania účastníkovi v plnej výške aj napriek tomu, že mal vo veci len čiastočný úspech . Ide o čiastočné prelomenie zásady zodpovednosti za výsledok v zákonom predvídaných prípadoch vzhľadom na špecifickú situáciu, v ktorej je buď neúspech účastníka v zásade celkom zanedbateľný (ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti) alebo situáciu, v ktorej nemohol objektívne ovplyvniť výsledok konania (rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu).

Pri uplatnení viacerých samostatných nárokov, sa musí ich samostatnosť prejavíť aj pri rozhodovaní o trovách konania (pozri R 28/1970). To znamená, že aj otázku úspechu a neúspechu v konaní toho ktorého účastníka treba hodnotiť vo vzťahu ku každému uplatnenému nároku samostatne.

Z obsahu spisu je nepochybné, že navrhovateľ sa svojím návrhom domáhal morálneho zadosťučinenia formou ospravedlnenia, náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 2 000 000 Sk (66 387, 84 €) a náhrady škody vo výške 443 278 Sk (14 714 €) . Súd vyhovel jeho návrhu v časti morálneho zadosťučinenia a dospel k záveru, že vzhľadom na intenzitu zásahu do osobnostných práv navrhovateľa je odôvodnený aj ním uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorej primeranú výšku určil sumou 20 000 €. Preto vo zvyšku v tejto časti uplatnený nárok zamietol. Návrh v časti uplatneného nároku na náhradu škody zamietol v celom rozsahu, preto plný úspech v konaní v tejto časti mal odporca. Takýto výsledok konania musí mať za následok aj rozdielny režim rozhodovania súdu o náhrade trov konania pri úplnom úspechu odporcu pri uplatnenom nároku navrhovateľa na náhradu škody, pri úspechu navrhovateľa pri uplatnenom nároku na morálne zadosťučinenie alebo pri stanovení nižšej náhrady nemajetkovej ujmy ako bola uplatňovaná, ktorej priznaná výška však závisela od voľnej úvahy súdu . Pokiaľ odvolací súd takto nepostupoval jeho rozhodnutie (zhodné s rozhodnutím súdu prvého stupňa) nemožno považovať za správne.

Treba dodať, že ani vymedzenie neúspešnosti navrhovateľa v konaní vo vzťahu k (pôvodnému) odporcovi 2/ t. j. Slovenskej produkčnej akciovej spoločnosti nie je správne. Uznesením z 11. septembra 2009 (čl. 105) totiž okresný súd konanie proti tomuto odporcovi 2/ zastavil (v tejto časti nadobudlo právoplatnosť dňom 8. októbra 2009) a navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť odporcovi 2/ trovy konania v sume 2 335, 69 € do troch dní od jeho právoplatnosti (v tejto časti nadobudlo , v spojení s uznesením krajského súdu z 12. novembra 2009 – čl. 124 , právoplatnosť dňom 28. decembra 2009).

Keďže konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu vo výroku o trovách prvostupňového konania má vadu spočívajúcu v odňatí možnosti účastníka konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.) , je dovolanie proti nemu nielen prípustné, ale aj dôvodné, lebo rozhodnutie vydané v konaní postihnutom touto procesnou vadou nemôže byť považované za správne. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozhodnutie krajského súdu v napadnutej časti , ako aj rovnakou vadou postihnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa vo výroku o trovách konania

zrušil a vec vrátil v rozsahu zrušenia okresnému súdu na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2, 3 O. s. p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znovu o trovách pôvodného konania ako aj dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. januára 2012

JUDr. Daniela Š v e c o v á, v.r.

predsedníčka senátu

Za správnosť :

Hrčková Marta